

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: PPP 6001 A tanári mesterség alapjai
Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves előadástematika:

1. hét: Az iskola mint szocializációs színtér, az iskola funkciói.
2. hét: A „jó tanárral” kapcsolatos elvárások és nézetek (pedagógiai erénykatalógusok) a hazai szakirodalomban.
3. hét: Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.
4. hét: A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.
5. hét: A tanári nyelvhasználat főbb jellemzői, a tanár-diák kommunikáció sikerét meghatározó tényezők.
6. hét: A kompetencia alapú tanulásszervezés főbb jellemzői. A kompetencia fogalmának összetevői a hazai és a nemzetközi pedagógiai szakirodalomban.
7. hét: A tanári kompetenciák. A tanárképzést lezáró portfólióban megjelenő kompetenciaterületek.
9. hét: Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában. A tanulók szociokulturális háttérének jelentősége a tanítás-tanulás folyamatának megtervezése, előkészítése szempontjából.
10. hét: A pedagógusok és a szülők együttműködése. Lehetséges konfliktusforrások a tanár-szülő kapcsolatban.
13. hét: Mit ér az ember (a társadalom szemében), ha tanár? A hazai pedagógustársadalom életmódja, jellemzői. „Pedagógusbetegségek”. A kirakatéletből fakadó következmények.

Féléves szemináriumi tematika:

1. hét: A kedvenc tanárom. Híres emberek visszaemlékezései.
2. hét: Vezetési stílusok – tanítási stílusok.
3. hét: A fiúk és lányok közötti különbségek oktatási konzekvenciái.
4. hét: A tanórai fegyelem és fegyelmezés kérdései, módszerei.
5. hét: A rejtett tanterv.
6. hét: Konfliktusok az iskolában.

7. hét: Valóban betegít az iskola? (Vekerdy Tamás írásai a magyar iskoláról)
8. hét: Megteremthető-e a „mindenki iskolája”? (Az adaptív-befogadó iskola jellemzői)
9. hét: Humor a pedagógiában.
10. hét: Jellegzetes tanári tévhitek.
11. hét: Pedagógiai regények a hazai szépirodalomban.
12. hét: Iskolai környezetben játszódó filmek a hazai filmművészetben.
13. hét: A félév során tanultak összefoglalása, a kurzus tanulságainak megbeszélése.

Irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata. Budapest: Gondolat Kiadói Kör, 2007

Golnhofer Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001

Knausz Imre: A tanítás mestersége. Budapest: IFA, 2001

(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)

Sallai Éva: Tanulható-e a pedagógus mestersége? Veszprém: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1996

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.)
- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium

Az értékelés módja, ütemezése:

- **A vizsga típusa: írásbeli.**
- **Az írásbeli vizsga témakörei:**
- A vizsga anyagát az 1., 2., 3., 4, 6. és 8. előadás tárgya képezi.
- **A vizsgára bocsátás feltétele:**
Az írásbeli vizsgára való jelentkezés feltétele a szemináriumokon való aktív részvétel és az otthon elkészítendő dolgozatok („kisesszék”) bemutatása.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat és a szemináriumi munka minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjukban javítani a hallgatóknak.

- *A vizsgára bocsátás feltétele: -*

Az érdemjegy kialakításának módja: Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat és a szemináriumi munka minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjukban javítani a hallgatóknak.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: PPP 6001L A tanári mesterség alapjai
Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az iskola mint szocializációs színtér, az iskola funkciói.

A „jó tanárral” kapcsolatos elvárások és nézetek (pedagógiai erénykatalógusok) a hazai szakirodalomban.

Tanári szerepek. A kezdő tanárok tipikus problémái.

A reflektív tanári habitus fejlesztésének lehetőségei.

A tanári nyelvhasználat főbb jellemzői, a tanár-diák kommunikáció sikerét meghatározó tényezők.

A kompetencia alapú tanulószervezés főbb jellemzői. A kompetencia fogalmának összetevői a hazai és a nemzetközi pedagógiai szakirodalomban.

A tanári kompetenciák. A tanárképzést lezáró portfólióban megjelenő kompetenciaterületek.

2. konzultáció

A pedagógusok és a szülők együttműködése. Lehetséges konfliktusforrások a tanár-szülő kapcsolatban.

Mit ér az ember (a társadalom szemében), ha tanár? A hazai pedagógustársadalom életmódja, jellemzői. „Pedagógusbetegségek”. A kirakatéletből fakadó következmények.

Humor a pedagógiában.

Jellegzetes tanári tévhitek.

Pedagógiai regények a hazai szépirodalomban.

Iskolai környezetben játszódó filmek a hazai filmművészetben.

Irodalom:

Falus Iván: A tanárrá válás folyamata. Budapest: Gondolat Kiadói Kör, 2007

Golnhofer Erzsébet - Nahalka István (szerk.): A pedagógusok pedagógiája. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2001

Knausz Imre: A tanítás mestersége. Budapest: IFA, 2001

(<http://mek.oszk.hu/01800/01817/01817.htm>)

Sallai Éva: Tanulható-e a pedagógus mesterség? Veszprém: Veszprémi Egyetemi Kiadó, 1996

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium.

Az értékelés módja, ütemezése:

- *A vizsga típusa: írásbeli.*
- *Az írásbeli vizsga anyaga:*
 - *nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),*
 - *fogalommeghatározás,*
 - *esetelemzés.*

Tantárgyi tematika és követelményrendszer

OTK 9200L Blokkseminárium (Pedagógiai-pszichológiai követő szeminárium 1.)

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Tantárgyi kerettantervek. A kerettantervek tartalmának kritikája. Az óratervezetek lehetséges hibái. Humor és játékosság a tanításban. Didaktikai játékok bemutatása. Az IKT-alapú tanítás-tanulási folyamat megtervezésekor felmerülő kérdések. A munkaformák és módszerek megtervezésekor felmerülő kérdések. Mikor célszerű a régi jó frontális munkaforma alkalmazása? Mire kell ügyelni a kooperatív technikák alkalmazásakor?

Az iskolai ünnepek előkészítésében, összeállításában való részvétel. Milyen egy jól megtervezett ünnep forgatókönyve?

A szülőkkel való kapcsolattartás módjai. Hogyan tervezzük meg a szülői értekezletet?

Az iskolai gyakorlat egyes összetevőinek értelmező bemutatása, elemzése.

Az erősségek és gyengeségek számbavétele.

A mentorral való együttműködés során felmerült kérdések.

A tanulókkal való együttműködés során felmerült problémák, esetleges konfliktusok.

Irodalom:

Járó Katalin (2005): Sors mint döntés: az érzelmek felfedezése és felszabadítása. Helikon Kiadó, Budapest.

F. Várkonyi Zsuzsa (2010): Tanulom magam. M-érték Kiadó Kft., Budapest.

Szekszárdi Júlia (szerk.) (2004): Nevelési kézikönyv nem csak osztályfőnököknek. OKI – Dinasztia Tankönyvkiadó, Budapest.

Szivák Judit (2003): A reflektív gondolkodás fejlesztése. Gondolat Kiadó Kör, Budapest.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8.§ 1.).

Félévi követelmény: minősített aláírás

Az értékelés módja, ütemezése: írásbeli beszámoló (esszé) készítése a következő kérdésekre adandó válaszok alapos kifejtésével:

1. Mely feladatait teljesítette a mentor a konzultáción tárgyalt mentori köteleességek közül? Ön hogyan minősítené a kettejük együttműködését? Alkalmazta-e a mentor a „fokozatos vízbe merítés” módszerét? Kialakultak-e nyílt vagy rejtett konfliktusok Önök között a közös munka során?
2. Milyen sikereket, erősségeket könyvelhetett el Ön a gyakorlata idején? Mely területeken érezte magát a legstabilabbnak, leghatékonyabbnak?
3. Milyen gyengeségek, kudarcok váltak nyilvánvalóvá az Ön számára a gyakorlata idején? Mely területeken van szüksége nagyobb fejlődésre?

A beszámoló elvárt terjedelme: kb. 2 és fél, 3 oldal. A beszámoló elkészítésének és benyújtásának határideje: 2026. nov. 30.

A félévközi ellenőrzések követelményei: -

Az érdemjegy kialakításának módja:

A minősített aláírás megszerzésének feltétele egy reflektív tanári habitust igazoló beszámoló elkészítése. Az írásbeli beszámoló a hallgató összefüggő szakmai gyakorlatának tapasztalatait tartalmazza.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: PPP 5001 Iskolai pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlat 1.
Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. hét: Az új típusú tanárképzés gyakorlati képzésének rendszere, a pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlat helye ebben a rendszerben.
2. hét: Az iskola belső világa, iskolai folyamatok, infrastruktúra. Az iskola mint szervezet, a szervezeti kommunikáció jellemzői. Az iskolát körülvevő materiális és immateriális környezet. Az iskola és a település többi intézményének kapcsolata.
3. hét: Az iskola mint köznevelési intézmény jellemzői. Az iskola mint munkahely: az iskolavezetés, a pedagógusok, az osztályok és a tanulók feladatai ebben a rendszerben. A tanárok szakmai munkaközösségei. Tanárok és szülők kapcsolattartásának formái.
4. hét – 12. hét: Gyakorlat az Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnáziumban.
- 8., 13. és 14. hét: A gyakorlat során szerzett tapasztalatok megbeszélése.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke teljes idejű képzésben a tantárgy heti kontakt óraszámának háromszorosa. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8. § 1.)

Félévi követelmény: minősített aláírás

Az értékelés módja, ütemezése:

A félévközi ellenőrzések követelményei: a gyakorlóiskola által megadott programterv alapján

kötelező és szabadon választott iskolai programokon való részvétel 20 óra időkeretben, ennek dokumentálása a gyakorlati feladatlapon. Bekapcsolódás az ajánlott feladatok végrehajtásába, folyamatos együttműködés a gyakorlat egyetemi vezetőjével és az iskolai szakvezetőkkel. A gyakorlati helyen és a kísérő szemináriumok munkájában való aktív részvétel, a gyakorlat során szerzett tapasztalatokról írásbeli beszámoló készítése.

A beszámoló formai követelményei:

Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az aláírás minősítésének kialakítása a beszámoló minősége alapján történik. A beszámoló tartalma mellett annak nyelvi megformálása (szaknyelvhasználat) is lényeges szempont a minősítés meghatározásakor.

Leadási határidő: 2026. dec. 10.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: PPP 5001L Iskolai pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlat 1.
Oklató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. konzultáció:

Az új típusú tanárképzés gyakorlati képzésének rendszere, a pályaismereti, pályaszocializációs gyakorlat helye ebben a rendszerben.

Az iskola belső világa, iskolai folyamatok, infrastruktúra. Az iskola mint szervezet, a szervezeti kommunikáció jellemzői. Az iskolát körülvevő materiális és immateriális környezet. Az iskola és a település többi intézményének kapcsolata.

Az iskola mint köznevelési intézmény jellemzői. Az iskola mint munkahely: az iskolavezetés, a pedagógusok, az osztályok és a tanulók feladatai ebben a rendszerben. A tanárok szakmai munkaközösségei. Tanárok és szülők kapcsolattartásának formái.

Iskolabejárás az Eötvös József Gyakorló Általános Iskolában és Gimnáziumban.

Utána egyénileg teljesítik a hallgatók a gyakorlathoz felkínált programokon való részvételt és megfigyeléseket.

2. konzultáció:

A gyakorlat során szerzett tapasztalatok megbeszélése, az egyes hallgatói tapasztalatok, észleletek összevetése.

A foglalkozásokon történő részvétel:

- A gyakorlati foglalkozásokon a részvétel kötelező. A félévi hiányzás megengedhető mértéke részidős képzésben a tantárgy konzultációs óraszámának egyharmada. Ennek túllépése esetén a félév nem értékelhető (TVSz 8. § 1.)

Félévi követelmény: minősített aláírás

Az értékelés módja, ütemezése: a két konzultáción való részvétel kötelező, ahogyan a választáson alapuló egyénileg tervezett és kivitelezett iskola-, osztálylátogatás.

Írásbeli munkák leadása: 1) Iskolabemutató 2-3 oldal terjedelemben. 2) Az iskolában, osztályban eltöltött 1 nap részletes, reflexiókkal kísért leírása.

Formai követelmények: Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság.

Leadási határidő: folyamatos, legkésőbb 2026. december 17.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: MSP1106L Modern irányzatok a neveléstudományban

Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. konzultáció:

A neveléstudomány fejlődéstörténete. A hazai neveléstudomány fejlődésének útja.
A bátorító nevelés elvei és módszertana.
Személyközpontú irányzatok: Gordon és Rogers koncepciójának pedagógiai vetületei.
A posztmodern kor kihívásai és a pedagógia válasza ezekre.

2. konzultáció:

A konstruktivizmus és a konnektivizmus irányzata.
Kortárs pszichológiai elméletek hatása a neveléstudományra és az iskolai gyakorlatra.
A neveléstudomány dezolált helyzete a XXI. század elején.
Az interdiszciplináris megközelítések jelentősége. Példák a neveléstudomány legújabb problémáinak interdiszciplináris vizsgálatára.
Az informatikai forradalom hatása a neveléstudományok fejlődésére.

Irodalom:

Ballér Endre: Folyamatosság a magyar neveléstudományban. Magy. Ped., 1992/ 2., 107-118.
Brezsnyánszky László (1998): A bátorító nevelés alapjai. Altern füzetek. IFA, Budapest
Kozma Tamás: Paradigmáink. Iskolakultúra 2001/ 10., 3-14.
Nahalka István (2003): Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben? Nemzedékek T., Budapest

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium.

Az értékelés módja, ütemezése:

- *A vizsga típusa: írásbeli.*
- *Az írásbeli vizsga anyaga:*
 - *nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),*
 - *fogalommeghatározás,*
 - *szövegelemzés (pedagógiai forrás elemzése).*
- *A vizsgára bocsátás feltétele: -*

Az érdemjegy kialakításának módja: Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjában javítaniuk a hallgatóknak.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: BAI 0157 Bevezetés a pedagógiába (kísérőszeminárium)

Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika

1. hét: A neveléstudomány rendszere és fejlődése.
2. hét: Nevelési színterek.
3. hét: Nevelési célok a történelem különböző korszakaiban és egyes kultúrákban.
4. hét: Értékek és értékközvetítés a XX. és XXI. században.
5. hét: A család szerepe a személyiség fejlődésében.
6. hét: A gyermekközösségek jellemzői. A játék szerepe a gyermekek fejlődésében.
7. hét: A média mint személyiség- és tudatformáló hatalom.
8. hét: A másság megjelenési formái és a toleranciára nevelés a mai magyar társadalomban.
9. hét: A nevelésetika megalapozásának lehetőségei.
10. hét: Holisztikus szemlélet a nevelésben
11. hét: A konzervatív pedagógia kritikája a XX. században. A reformpedagógia irányzatai.
12. hét: A XX. század végi és XXI. század eleji antipedagógiai irányzatok.
13. hét: A kisesszékből leszűrhető tanulságok megbeszélése.
14. hét: A kurzus tanulságainak összefoglalása.

Irodalom:

Bábosik István: A modern nevelés elmélete. Budapest: Telosz Kiadó, 1997

Fináczy Ernő: Elméleti pedagógia. Budapest: OPKM, 1995

Németh András: Nevelés, gyermek, iskola. Budapest: Eötvös Könyvkiadó, 1997

Oelkers, Jürgen: Nevelésetika. Budapest: Vince Kiadó, 1998

Weszely Ödön: Bevezetés a neveléstudományba. Budapest: OPKM, 1994

Zrinszky László: Neveléselmélet. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 2002

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium (a vizsgára jelentkezés feltétele a szemináriumi követelmények teljesítése). Ahhoz, hogy a szemináriumot teljesítettnek tekinthessem, minden hallgatónak meg kell írnia négy kisesszét, egy-egy oldalnyi terjedelemben.

Az értékelés módja, ütemezése:

- *A vizsga típusa: írásbeli.*

- ***A vizsgára bocsátás feltétele:***

a szemináriumi követelmények sikeres teljesítése. Azok a hallgatók, akik a szemináriumokon kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, vizsgajegy-megajánlásban részesülhetnek.

Az érdemjegy kialakításának módja:

Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat és a szemináriumi munka minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjukban javítani a hallgatóknak.

Tantárgyi tematika és félévi követelményrendszer

Tantárgy: OTK1112 Betekintés a hazai iskolarendszer fejlődésének történetébe
Oktató: Dr. Vincze Tamás András

Féléves tematika:

1. hét: Az európai iskolarendszer kialakulása és fejlődése a XVI. századig.
2. hét: A reformáció hatása az európai és a hazai iskolarendszer fejlődésére.
3. hét: A hazai népiskolák és középiskolák oktatási gyakorlata a XVII-XVIII. században.
4. hét: Az I. és a II. Ratio Educationis főbb rendelkezései. Az iskola mint politikum.
5. hét: Tannyelv váltás és strukturális átalakulások a XIX. századi hazai középiskolákban.
6. hét: Eötvös József 1868-as népiskolai törvénye. Az 1883-as középiskolai törvény.
7. hét: A hazai iskolarendszer módosulásai 1900-1945-ig. Új iskolatípusok megjelenése a Horthy-korszakban.
8. hét: A magyar iskolarendszer teljes átalakulása 1945 után. A középfok eltömegesedése.
9. hét: A rendszerváltás utáni legfontosabb változások az iskolarendszerben. Szerkezetváltó középiskolák.
10. hét: Az alternatív iskolák felbukkanása az iskolapiacra. A legfontosabb hazai alternatív pedagógiai kezdeményezések.
11. hét: Az egyházak újbóli iskolafenntartói szerepvállalása.
12. hét: Egyenlőtlenségek a hazai oktatásügyben. Elitiskolák és tömegiskolák.
13. hét: Miniszteri tabló. Az utóbbi másfél század oktatási minisztereinek portréi.
14. hét: A hazai iskolarendszer fejlődésének összefoglaló áttekintése.

Irodalom:

Andor Mihály – Liskó Ilona: Iskolaválasztás és mobilitás. Iskolakultúra könyvek.
Iskolakultúra Kiadó, Budapest, 2000

Dietrich, Jürgen–Tenorth, Heinz-Elmar: A modern iskola kialakulása és működése. Műszaki
Kiadó, Budapest, 2003.

Gábor Kálmán – Dudik Éva: Középosztályosodás és a felsőoktatás tömegesedése. Educatio,
2000/1. sz., 95-114.

Mészáros István – Németh András – Pukánszky Béla: Bevezetés a pedagógia és az
iskoláztatás történetébe. Osiris Kiadó, Budapest, 1999

A foglalkozásokon történő részvétel:

- Az előadások a képzés szerves részét képezik, így az Intézmény a hallgatóktól elvárja a részvételt az előadásokon (TVSz 8.§ 1.)

Félévi követelmény: kollokvium.

Az értékelés módja, ütemezése:

- *A vizsga típusa: írásbeli.*
- *Az írásbeli vizsga anyaga:*
 - *nagyobb, átfogó témák esszészerű kifejtése (lásd a féléves programban felsorolt témákat),*
 - *fogalommeghatározás,*
 - *események és évszámok összekapcsolása,*
 - *történeti statisztikai adatok elemzése.*
- *A vizsgára bocsátás feltétele: -*

Az érdemjegy kialakításának módja: Az érdemjegyet az írásbeli vizsgadolgozat minősége alapján ítéli meg az oktató. Elégtelen érdemjegyet a TVSz-ben meghatározott feltételek szerint áll módjában javítaniuk a hallgatóknak.